

Det kongelige Biblioteks personaleforhold og byggesag belyst ved nyafleverede Chr. Bruun-breve

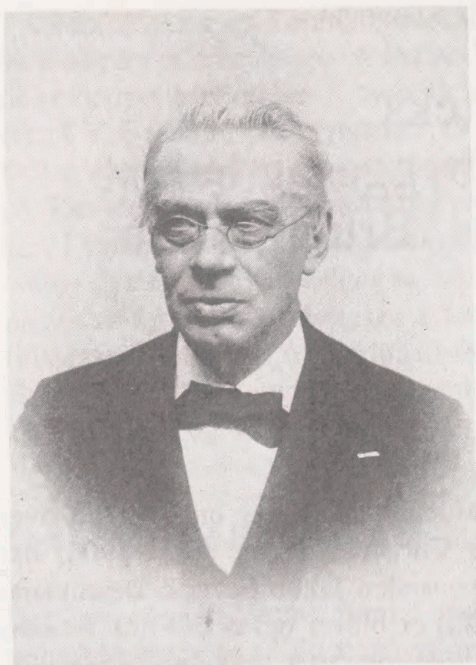
af arkivar, dr.phil. Erik Nørr

Det kongelige Biblioteks Håndskriftafdeling modtager om kort tid over hundrede breve, som overbibliotekar Christian Bruun (1831-1906) har skrevet til præsten og naturvidenskabsmanden Jakob Severin Deichmann Branth (1831-1917). Brevene, der hidtil er blevet opbevaret hos Branth's datter Ruth Deichmann Branth (født 1903), omfatter perioden 1858-1906. Bruun, der selv var i familie med Branth, var gift med Branth's kusine. Om Branth: se indledningen til brevdugaven: Mellem Otto og Jakob. 61 års brevveksling mellem Gyllingpræsten Otto Møller og præsten og naturvidenskabsmanden Jakob Severin Deichmann Branth. I-II. Udg. Erik Nørr (1986).

Brevene fra Bruun til Branth handler i stort omfang om forhold i den særdeles talrige familie, men de indeholder også en række oplysninger om forhold vedrørende Det kongelige Bibliotek. Brevene fra 1860'erne er udnyttet i min artikel om Det kongelige Bibliotek i 1860'erne, som vil blive trykt i tidsskriftet Bibliotekshistorie. Men også de senere breve indeholder stof, som det kan være rimeligt at fremdrage, bl.a. skriver Bruun en del om Det kongelige Biblioteks byggesag, som kan supplere Marton de Hartyanis artikel: Det kongelige Biblioteks pladsproblemer i Chr. Bruuns og H.O. Langes periode (1860-1924) i Magasin 1988 nr. 3.

Personaleforhold

Bruun havde i starten af sin overbibliotekartid - kst. 1862, (over) bibliotekar 1863 - haft en del problemer med personalet, bl.a. mente han ikke, at Carl Brosbøll (Carit Etlar) var en særlig anvendelig biblioteksmand (jfr. min artikel i Bibliotekshistorie). Da han i 1885 slap af med ham, pånødte

De to brevskrivere, tv. Christian Bruun, th. Jakob S. Deichmann Branth (begge gengivet efter foto i privateje).

kultusministeren Jakob Scavenius ham en ny forfatter, Ernst von der Recke, som Bruun heller ikke anså for at være nogen effektiv medarbejder. Derimod var den anden, samtidig ansatte, et rent bibliotekstalent: "Min egen unge Mand er fra Aarhus, Søn af en Kjøbmand Lange", skrev Chr. Bruun den 7/12-1885. Den unge mand, H.O. Lange, blev i 1901 Bruuns efterfølger på overbibliotekarposten.

Skønt Bruun var højremand og gik ind for provisorielovgivning og Københavns Befæstning, fik han heller ikke det afgørende ord, da en ny assistentstilling skulle besættes i 1891: Hans første indtryk af den nye kultusminister i Estrups højreregering C. Goos (udnævnt juli 1891) var ikke positivt, selv om det var hans gamle skole- og klassekammerat fra Borgerdydskolen på Christianshavn. Bruun havde en højst ubehagelige samtale med ministeren, da han "skulde have en ny Assistent til Bibliotheket og det var mig i højeste Grad vigtigt at træffe et godt Valg; dette troede jeg, jeg havde gjort og gjorde saa min Indstilling. Men saa kom Hs. Majestæt mig i Vejen, idet han ønskede Pladsen given bort til en Mand, han havde understøttet Noget. I den Anledning talte jeg med Goos, og der blev sagt mig Ting af ham, som ingen Minister, jeg har havt med at gjøre, nogen-sinde har sagt mig Magen til; det var næsten fornærmeligt. Enden blev, at

jeg fik Protegéen, som vel er Dr.phil. paa en Afhandling af Robert Browning, men som er en ren Klods, upraktisk, distrait, lidet vidende, og følgelig lidet brugbar for Bibliotheket".

Og Bruun fortsatte i sit brev 5/12-1891: "Det tog paa mig, at det skulde gaa saa galt, men for min Kultusminister har jeg lidet tilovers. Bestandig maa Bibliotheket være i Miskredit hos Publikum, og da jeg nu ønskede at gjøre noget godt for begge Parter, bliver jeg hindret deri".

I sin indstilling i ansættelsessagen, som findes i Kultusministeriets arkiv (3. Kontor. Journalsag 574/1891), udtalte Bruun i utvetydige vendinger, at han ikke ønskede ministerens - og i øvrigt også departementschefens - kandidat J. Stefanson. Det krævede særlige egenskaber at passe posten som inspektør ved læsesalen, bl.a. med hensyn til den personlige optræden over for publikum. Posten havde i mange år været varetaget af forfattere, først Carl Brosbøll og derefter af Ernst von der Recke. Bruun havde i disse år til fulde erfaret, at biblioteket kan "lidet være tilfreds med at have Digtere og udprægede Æstetikere i sin Tjeneste". Derfor kunne hverken Stefanson eller dr. phil. Th. Bierfreund bruges. Stefanson havde desuden ifølge Bruun det problem, at hans dansk-islandske udtale ville lægge ham "uoverstigelige Vanskeligheder i vejen". Bruun foreslog i stedet, at man blandt de 48 ansøgere valgte teologen Valdemar Brockmeyer, hvis personlighed var "vakker", og hvis fremtæden var således, at han "kunne arbejde godt sammen med Publikum". Bruun opnåede, som nævnt i brevet til Branth, intet ved sin samtale med kultusminister Goos, og Stefanson blev ansat.

Overbibliotekaren kunne ikke lide, at hans medarbejdere brugte arbejdstiden til litterær snak, men også politiske diskussioner var ham imod, i hvert fald, hvis holdningen var til venstre for Estrup. Bruun havde i sit personale siden 1870 haft en aktiv debattør og på det religiøse område rationalistisk fritænkter, nemlig assistent A.C. Larsen, som udgav en lang række polemiske skrifter, de fleste under betegnelsen "Theodorus". I 1883 var Larsen ledende senior i Studenterforeningen, men måtte træde tilbage efter en strid om C. Berg som foredragsholder. Bruun, der selv havde været særdeles aktiv i Studenterforeningen, var ked af A.C. Larsens optræden. Han skrev den 5/12-1883 til Branth:

"Menneskene herovre bliver mere og mere uklare, de ere snart som smaa Børn, der ikke kunne skjælné Højre fra Venstre. A.C. Larsen - alias Theodorus - spiller nu en stor Rolle i Studenterforeningen og efterkommer ved sin bedaarende, mægtende Tale, sin Mangel paa klart Standpunkt megen Skade, idet han har været Hovedmanden for en ny Splittelse i Studenterverdenen; han er en farlig Mand, men en Jesuit. Hidtil er han altid bleven opdaget, det vil vel ske flere Gange endnu. Men beklageligt er det og

A.C. Larsen (1840-1914). Fot. P. Fristrup, Købmagergade 9 (ca. 188-85). - Det kongelige Bibliotek. Kort- og Billedafdelingen.

kjedeligt er det for mig at have ham under mig paa Bibliotheket, jeg holder mig saa meget som muligt borte fra ham, kom jeg i Disput med ham, endte det næppe godt, og det maa jeg naturligvis undgaa saa meget som muligt".

I juni 1884 opstillede A.C. Larsen ved folketingsvalget i Københavns 4. valgkreds imod professor H.W. Scharling og tabte knebent. Otte dage efter valget skrev Chr. Bruun: "Larsen er, saavidt jeg kan mærke, ganske isoleret her paa Bibliotheket. Jeg vexler ikke et Ord med ham om Politik. Jeg vilde ønske at jeg var af med ham. Hans Interesser ere ikke mere her hvor de skulde være". Bruun ønskede, at hans medarbejdere skulle være 100% optaget af Bibliotheket, og det var Larsen ikke længere. Bruun afsluttede sit brev af 4/7-1884 med følgende efterskrift om valget, hvor to socialdemokrater første gang valgtes til Folketinget: "Valgene! det bliver meget galere! Socialisterne, men: forvar dig, forvar dig, der kommer en Bismarck og tar dig!"

Godt 3 år senere skriver Bruun atter om biblioteksassistenten. Denne gang er anledningen et af A.C. Larsens mange skrifter: Fremtidens Religion (1887): "Jeg har sjælden læst en Bog udaf hvilken der aander en saadan Aands Hovmod som Tilfældet er med denne Bog, den gode Forfatter har i en Haandevending faaet det altsammen pakket i en Kiste og hævet det ud af Vinduet, med en ubegribelig Selvtillid har han bevist, at det er Løgn

Altsammen. Jeg antager, at der slet ikke bliver taget Notits af denne Bog, jeg indseer ikke, hvorledes en Præst kan indlade sig i en Debat med A.C.L., Præsten vil øjeblikkelig ligeledes blive kastet ud af Vinduet. Blot det ikke ender med ham med Højhedsvanvid!"

Bygningssagen

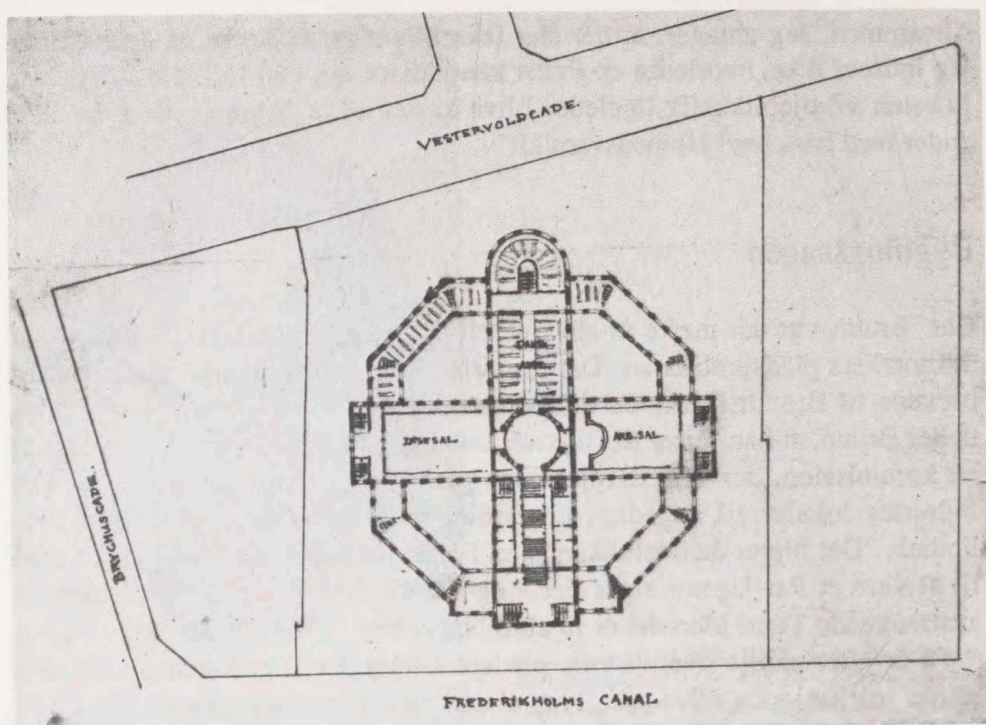
Chr. Bruun var det meste af sin overbibliotekartid (1862-1901) optaget af bibliotekets pladsproblemer. Det er derfor ikke overraskende, at der også i brevene til Branth findes en del bemærkninger herom. Den 9/4-1880 fortæller Bruun, at han rejser til Bryssel, London og Paris, da han er medlem af en kommission, der skal tilvejebringe planer for, hvorledes der bedst kan indrettes lokaler til Rigsdag, domstole, museer og Det kongelige Bibliothek. "Det bliver da udelukkende en Forretningsrejse, den vil kun komme til at vare et Par Uger - siges der - og det vil saaledes blive en temmelig anstrengende Tour. Men det er jo altid Noget".

Få år efter skulle ovennævnte pladsproblmer for Rigsdagen og tilgrænsende institutioner blive særdeles akutte ved Christiansborgs brand, der heldigvis ikke ramte Det kongelige Bibliotek, selv om det en overgang var truet. Halvanden måned efter branden skriver Bruun til Branth om den dystre stemning, der herskede i biblioteket.

"Som du nok kan forestille Dig, gjorde Slottets Brand et forskrækkeligt Indtryk paa mig, det har varet mange Uger før jeg kunde forvinde det, og saa har jeg nu den bedrøvelige Ruin for mine Øjne hver Dag. Vor Læsesal holdes lukket, da dens Vægge ere af Træ med slemme Skillerum, gjennem hvilke Kakkelovnsrørene gaa, netop saadanne Forhold, som fremskyndede Slottets Brand. Der skal nu indrettes en hel ny Maade at opvarme Læsesalen og vore Kontorer paa. Hele Personalet sidder i Udlaans-Kontoret, vi maa skiftes til at være fraværende for at skaffe Plads. -

Der kom under Branden to Gange Bud til mig - jeg opholdt mig i den store Sal - om at Ilden ikke kunde holdes borte fra Bibliotheket, en Gang var Ilden ved at tænde paa det farligste Sted, men Gløden blev slukket, Hu ha".

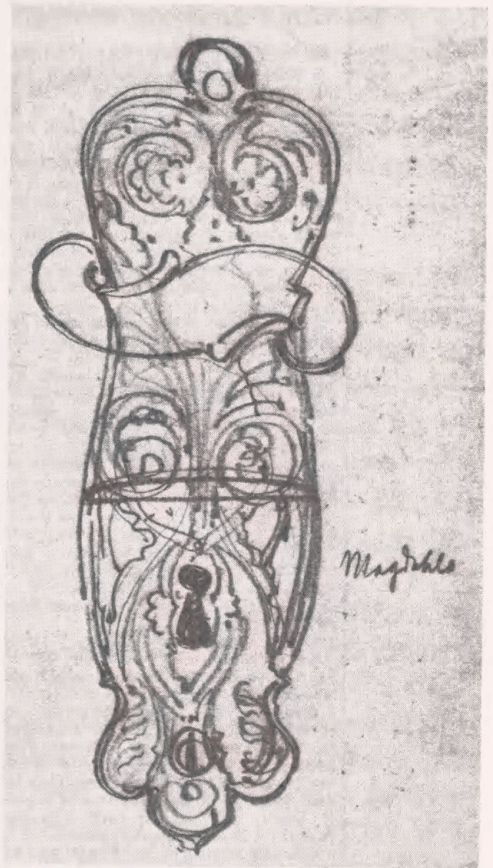
Den 13/11-1895 fremsatte kultusminister Bardenfleth i Folketinget et forslag om at opføre en ny bygning til Det kongelige Bibliotek og samtidig at oprette et provinsbibliotek i Århus. Bruun havde også været ivrig for den sidstnævnte sag, han havde bl.a. i november 1892 været i Århus for at være med til at udpege grunden til biblioteket (brev 6/11-1892), men hans hjerte banker naturligvis mest for Det kongelige Biblioteks egen bygning. Den

Bruun fortæller i brevene til Branth om samarbejdet med arkitekten, professor ved Kunstakademiet Hans J. Holm. I de kgl. bygningsinspektors arkiv i Landsarkivet for Sjælland (B 262) er der bevaret flere tegninger fra arkitektens arbejde med Det kongelige Biblioteks nye bygning, bl.a. den gengivne tegning af en biblioteksbygning på en helt anden grund end den, der blev valgt.

4/12-1895 skrev han følgende om sagen: "Du har naturligvis seet, at der i Folkethinget er blevet indbragt et Lovforslag om en ny Bygning til det store kongelige Bibliothek, og nu ere interesserne i Bevægelse. I Berlingske Tidende for igaar Aftes og for i Aften staar der to Artikler om Sagen (nemlig ogsaa om Aarhusbibliotheket), og disse Artikler ere skrevne af mig paa Bestilling af Kultusministeriet. Der kommer nok snart Noget fra en anden Haand af en lidt anden Karakter, thi der skal smeddes, vrøvlet bliver der nok".

På dette tidspunkt er Bruun optimistisk med hensyn til sagens hurtige gennemførelse: "Det er forresten mærkeligt, saa godt der blev taget imod Lovforslaget i Folkethinget; Venstre og Socialdemokraterne vare helt ivrige efter at faa Noget ud af Forslaget og [Harald] Jensen fra Aarhus, Socialdemokrat, talte for at løse Aarhusbibliothekssagen ud af Forslaget, for at det snarest muligt kunde blive sat i Værk. Det kan blive en travl Fremtid, ogsaa for mig".

Blandt arkitektens tegninger findes også ovenstående dekorative dørlåsebeslag. Tv. prof. Holms egen ("min Mening"), th. hans bygningskonduktør J. Magdahl Nielsens. De beslag man stadig i dag kan se mange steder i biblioteket ligner en mellemtning mellem de to forslag.

Året efter [5/12-1896] er Bruun begyndt at forudse problemer: "Der skal nu snart forelægges i Rigsdagen et Lovforslag om en ny Bygning til det store kongelige Bibliothek, omtrent som det der var fremme ifjor. Men Finantsudvalget udtalte ifjor, at der kunde bevilges 1.200.000 Kroner til Bygningen. Nu lyder Arkitektens Overslag paa 1.600.000 Kroner; Arkitekten skal følgelig indskrænke Overslaget og Følgen vil let blive, at den Bygning vi faae dels ikke vil blive tilfredsstillende, dels ikke vil blive større end at der allerede om 10-20 Aar maa bygges paa ny til Udvidelse. Det er et bedrøveligt Resultat efter en Snes Aars Bestræbelser og Arbejde. Skylden ligger dels hos Finantsudvalget, dels hos Ministeren. Han opnaede nok slet ikke Noget ifjor hos Rigsdagen, og mon Udsigterne ere bedre for ham iaar?"

Den 5/12-1897 er Bruun endnu mindre fortrøstningsfuld med hensyn til, at sagen kan klares hurtigt: "Som Du vist erindrer, udkom der i forrige

Det store kongelige Bibliotek.

Af Hov. Overbibliotekar Chr. Bruun.

I Motiverne til det i Folkethinget indbragte Lovforslag om et Tillæg til Lov af 22de Marts 1897 om Opførelse af en ny Bygning til det store kongelige Bibliotek forekommer der en Passage, som nævner mig, men som efter min Mening er uslart affattet og ikke helt rigtig. Det er, tror jeg, første Gang, at jeg offentlig er nævnt i Forbindelse med denne nye Bygning, og det gaar da ikke godt an, at jeg, efter i mange Aar at have arbejdet for den, nu kommer til at staa i et Rødt Lys i Forhold til den. Derfor ønsker jeg her at fremkomme med en nødvendig Berigtigelse.

Forslaget gaar ud paa, at der udover den allerede bevillige til Bygningens Opførelse maa anvendes indtil 140,000 Kr., og denne Sum skal anvendes til at dække Udgiften ved Opførelsen af en Tverbygning mellem den nye Bygning Nord- og Sydside og ved Andringelsen af Bygningens Hovedindgang — der i den til Grund for den nævnte Lov liggende Plan forudsættes at skulle være mod Syd til Christiansgade — paa den modsatte Side mod Nord. Det hejber, at dette Forslag er i Hovedsagen det samme, som var fremme for fjernt 2 Aar siden, . . . det anbefales paa det varmeste af Arkitekten, der fremdeles har samme Stilling til Sagen som i 1899, men at Forslaget da „saaende Tilslutning fra den daværende Overbibliotekars Side“.

Det er mig, der siges til.

Det er tydelig nok to Ting, der handles om i Motiverne: 1) Tverbygningen, 2) Hovedindgangen. Begge disse Ting vare fremme i Planen af 1899. I min Betænkning om denne, afgiven den 21de Oktober 1899, sagde jeg, at jeg var enig med Arkitekten i det meste af, hvad han havde fremstillet i Planen (d. v. s.: Tverbygningen med, hvad der stod i Forbindelse med den), men at der var et Punkt, hvor jeg ikke kunde følge ham (d. v. s.: Hovedindgangs Plads). I de ovennævnte Motiver er min Rangel paa Tilslutning fremfat som gjældende begge disse Punkter, hvilket er urigtigt.

1) Jeg erklærede i min Betænkning om, at da Lovforslaget om en ny Bygning til Biblioteket første Gang (dvs. i Efteraaret 1895) blev forelagt Folkethinget, hørte Tverbygningen med til Planen; men i en Erklæring om dette Forslag nedsatte Folkethingets Finansudvalg Overforlaget til Bygningen meget betydeligt; der maatte da gjøres Indskrænkninger i Planen; det gik ud over Tverbygningen, som blev strøget. Det blev sagt Arkitekten og mig af vedkommende Minister (dvs. i Efteraaret 1896), at hvis vi ikke gik ind herpaa, saa fik vi ingen Bygning. Saa som Forslaget frem paany i Folkethinget og førte til Loven af 22de Marts 1897, med den formindste Bevilling. Opgaven blev da at stræbe efter at gjøre Planen saa brugbar som muligt. Jeg gjorde opmærksom paa i 1899, at der vel maatte kunne opføres en Bygning for den betydelige Sum, som i meget vilde vise store Fordele i Sammenligning med den Bygning, som nu er i Brug, men at den ikke vilde blive helt tilfredsstillende og ikke vilde give alt det, som ventedes af det nye Hus — fordi Tverbygningen manglede. Jeg fremhævede, at Grunden hertil ikke

maatte søges hos Arkitekten, men maatte søges deri, at den først fastlurede Byggesum var bleven formindsket, saa at Tverbygningen havde maattet opgives. Bygningen maatte siges at have taget Stade derved. Det var altsaa i denne Forbindelse en indirekte Andbjudning af Tverbygningen.

Naar jeg ikke tidligere har gjort Forsøg paa at foreslaa en Overbevilling til at nedtage Tverbygningen, da har Grunden været den, at jeg saa temmelig havde Sikkerhed for, at et saadant Forslag neppe vilde være naaet længere end til Kultusministeriet, og at det ikke vilde have haft Udsigt til at vinde Tilslutning hos Folkethingets Finansudvalg, saa saa Aar efter, at Loven af 22de Marts 1897 var bleven givet. Vedlemmer af Finansudvalget havde forinden foretaget usædvanlige Maalinger, hvis Resultat blev, at Tverbygningen var usædvanlig, da Paastanden om, at den skulde raade Bod paa de store Afstande ikke havde noget paa sig. Jeg mente altsaa da, at vi totalt maatte holde os til den engang betydelige Sum. Saa som Arkitektens Plan af 1899 frem, og, som sagt, jeg gav den min Tilslutning.

Svarende det har sunnet siges om mig, at Planen om Tverbygningen lajvne min Tilslutning, er mig ganske ubegribeligt. Fra ca. 1880, da Bibliotekets Arkitekt foreslogde for den dengang arbejdende store Byggesammission sin første Plan til en ny Bygning for det store kongelige Bibliotek, hvilken Plan i sine store Træk er den samme som den, hvorefter den samme Arkitekt nu bygger, har denne Tverbygning spillet en Rolle for mig i alle mine Overvejelser af Byggeplanerne. Naar nu disse Planer efter saa mange Aars Forløb ikke have sunnet bringes til Udførelse, saa kan jeg kun ønske min fjerntfølger som Overbibliotekar til Lykke med den Udsigt, han nu har til allerede i sit første Embedsaar at kunne modtage denne omstridte Tverbygning, der er saa overmaade vigtig for Biblioteket.

2) Det Punkt, hvor jeg ikke kunde følge Arkitekten i hans Plan af 1899, angik Hovedindgangen. Hermed forholder det sig saaledes. Planen om at lægge Hovedindgangen paa Nord siden har aldrig faaet min Tilslutning. Hertil har jeg haft to Grunde. For det første har jeg allerede i Aaret 1898, da denne Tanke første Gang var fremme, adbaaret imod ved Biblioteksbjæggestregningen at komme ind paa et Territorium, som ligger uden for den Grund, paa hvilken Biblioteket skal opføres, og som selvsagt ikke er afgivet til Raadighed for Byggerarbejdet. Dermed har det altid forekommet mig urimeligt, at Biblioteket, som saar en saa vægtig Forade, paa henimod 250 Fod, imod Christiansgade, altsaa ud imod Havnen, med et udrækt Aue, ikke skal have sin Hovedindgang fra denne Side, men fra den modsatte Side, saa at man for at komme ind i Biblioteket maa gaa igjennem Porten til Tøjhuset, eller Porten til Proviantgaarden, eller gjennem en Port, som tænkes brudt igjennem paa Midten af det nuværende store kongelige Bibliotek ud imod Kavalerergaarden. Det vil altsaa siges: gaa ind fra Bagsiden.

— Dette til Oplysning om mit Standpunkt om Indgangen, som jeg ikke har fraveget siden.

Bruun artikel i Berl.Tid. 16.11.1901 Aften, hvori han tager til genmæle mod påstanden om, at han havde modsat sig opførelsen af tværbygningen. I artiklen anker han desuden over, at den nye hovedindgang er placeret på bygningens bagside.

Rigsdags-Session en Lov med Bevilling til en ny Bygning til det st. kgl. Bibliothek. Man disponerede da over en Byggegrund, som laa under flere Autoriteter, blandt Andet Civillisten, og saavidt jeg veed er man ikke endnu kommen til Ende med Forhandlingerne om Grundens Afgivelse. Følgelig løber nu snart Aaret til Ende, uden at der er begyndt paa Byggeforetagendet. At Arkitekten, Professor Hans Holm siger, at dette er en Skandale, er ikke underligt, og deri har han Ret".

Selv om anlægsloven til den nye bygning blev vedtaget i februar 1897, havde selve byggeriet endnu lange udsigter, og det voldte Bruun mange bekymringer. Brevet 5/12-1899 til Branth (mange af Bruuns breve er dateret i begyndelsen af december, da Branth havde fødselsdag den 7/12.) giver et godt indtryk af overbibliotekarens besvær med arkitekt og bevilgende myndigheder: "Med vor Bibliotheks-Bygning gaar det langsomt, jeg gad vide, naar den bliver færdig, sikkert ikke før om 7-8 Aar. Vor Arkitekt er meget samvittighedsfuld, men han har mange Ideer og kan kun med Vanskelighed bestemme sig til at gjøre sit Valg og saa arbejde rask paa den Plan, som han har givet Fortrinet; Følgen er den, at endnu er der ikke givet Approbation til Tegningerne. Nogen Skyld ligger hos Folkethingets Finantsudvalg, der ikke har villet bevilge saa mange Penge, som ere nødvendige; det slog 400.000 Kroner af paa det første Overslag, og nu maa nok Hr. Kultusministeren forhandle med Udvalget om flere Penge. Priserne paa Materialier ere stegne saa stærkt, at der vil blive en Overskridelse af c. 230.000 Kr., som maa dækkes ved ny Bevilling. Jeg er meget kjed af at have med det Bygningsvæsen at gjøre, thi vi kommer ikke fremad i den Grad som det var ønskeligt".

Sagen blev ikke lettere for Bruun af, at hans nærmeste medarbejder H.O. Lange havde fået orlov i 11 måneder, for efter indbydelse fra den ægyptiske regering at deltage i udarbejdelsen af et katalog over de ægyptiske oldsager i Gizeh-museet ved Kairo: "Han savnes meget paa Bibliotheket. Han har ikke ladet mig høre fra sig siden han rejste [for to måneder siden], Noget jeg ikke synes om".

Det blev ikke Bruun, der kom til at gøre byggesagen færdig. Bruun måtte i maj 1900 lade sig sygemelde og blev pensioneret pr. 1/4-1901. Samme dag overtog H.O. Lange, "bibliotekstalentet", som Bruun fik ansat i 1885, overbibliotekarembetet. På Langes foranstaltning vedtog Rigsdagen i december 1901 en ekstrabevilling til biblioteket, således at den oprindeligt planlagte tværbygning mellem den nye bygnings nord- og sydside kunne blive en realitet. Men Bruun var endnu ikke helt ude af sagen (brev 5/12-1901): "Forleden, det er nu tre Uger siden, skrev jeg en lille Artikel i Berlingske Tidende, det drejede sig om den nye Bygning til det store

kongelige Bibliothek, thi der siges meget usandt, og man gjør mig til Syndebuk for hvad der ikke er skeet, medens jeg kun har været raadgivende, men det er de gode Herrer Ministre, som havde Afgjørelsen, thi de er jo Bygherrer. Ulykken har været, at der gik Politik i Byggesagen, og saa gik det galt. Nu siger Ministeren [J.C. Christensen] Ja til det han tidligere har været med Partiet til at sige Nej til, og saa skal det gaa ud over mig. Kan jeg magte det, har jeg Lyst til at skrive - privat, om min Delagtighed i dette Foretagende lige fra Begyndelsen af".

Bruun levede sine sidste år (han døde i 1906 kort før den nye bygnings indvielse) stille tilbagetrukket, men han havde stadig lejlighed til at drøfte byggesag m.v. med den nye overbibliotekar: "Jeg lever et stille, ensomt Liv; Lange og Weeke [ansat ved Det kongelige Bibliotek 1862-1905] besøge mig en Gang om Maaneden, ellers seer jeg mest Kvinder, som besøge Døtrene" (brev 5/12-1902).

